

TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 125 | 7-13 november 2022

(De links naar bijbehorende bronnen zijn te vinden op de Engelstalige versie.)

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

In de loop van de week hebben openbare aanklagers de detentie van ten minste 105 personen bevolen wegens vermeende banden met de Gülen-beweging. In oktober 2020 werd in een advies van de VN-werkgroep inzake willekeurige detentie (WGAD) gesteld dat het op grote schaal of systematisch opsluiten van personen die banden zouden hebben met de groep, kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een gedetailleerde database samengesteld om de aan Gülen gelinkte massale detenties sinds een mislukte staatsgreep in juli 2016 te monitoren.

8 november: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft Turkije veroordeeld wegens de voorlopige hechtenis van 13 voormalige HDP-parlementsleden en de vrijlating bevolen van twee van hen die nog steeds gevangen zitten.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is deze week geen nieuws naar buiten gekomen over Yusuf Bilge Tunç, een voormalige werknemer uit de publieke sector die tijdens de noodtoestand van 2016-2018 bij wetsdecreet uit zijn baan is ontslagen en die op 6 augustus 2019 als vermist is opgegeven. Hij is een van de laatste personen in een reeks van vermoedelijke gedwongen verdwijningen van regeringscritici sinds 2016.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

8 november: De politie in İstanbul hield 10 mensen aan wegens hun aanwezigheid bij een demonstratie.

8 november: De politie in Ankara hield zeven mensen aan die protesteerden tegen een bouwproject voor de gemeente.

8 november: Een rechtbank in Istanbul sprak twee activisten vrij die terechtstonden wegens hun demonstraties voor zieke gevangenen.

9 november: De politie in Ankara greep in bij een demonstratie van een vakbond buiten het Constitutionele Hof en hield vijf vakbondsleden en kaderleden aan.

10 november: Een rechtbank in Ankara veroordeelt 13 universiteitsstudenten tot gevangenisstraffen vanwege hun protesten tegen een bouwproject. De studenten kregen gevangenisstraffen variërend van 20 dagen tot acht maanden. De straffen werden later omgezet in geldboetes.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

7 november: Een openbare aanklager in Ankara heeft een kort proces-verbaal opgemaakt tegen oppositieparlements lid Sezgin Tanrikulu, waarin hij ervan wordt beschuldigd terroristische propaganda te hebben verspreid in zijn opmerkingen over het vermeende gebruik van chemische wapens door het Turkse leger in Noord-Irak. Tanrikulu kan zijn parlementaire onschendbaarheid verliezen.

8 november: President Recep Tayyip Erdoğan eist in een persconferentie met de Zweedse premier de uitlevering van de verbannen journalist Bülent Keneş en noemt hem een "terrorist". Turkije eist de uitlevering van een aantal dissidenten uit Zweden en Finland in ruil voor het opheffen van zijn bezwaar tegen het NAVO-lidmaatschap van de Noordse landen.

8 november: Een rechtbank in Istanbul heeft de journalisten Serkan Ozan, Olcay Büyüktaş Akça, Ozan Yurtoğlu en Hazal Ocak veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding wegens belediging in een nieuwsbericht over beschuldigingen van nepotisme waarbij de zoon van de president betrokken was.

9 november: De autoriteiten houden Cihan Kolivar, een vakbondsbestuurder, aan en arresteren hem vanwege zijn opmerkingen in een televisieprogramma waarin hij de staat zou hebben beledigd.

9 november: De Hoge Raad voor Radio en Televisie (RTÜK), de regelgevende instantie voor de omroep, start een onderzoek naar het kanaal TV 5 wegens het ontvangen van Hakan Şükür, een voormalige voetballer die in de VS woont en die door de Turkse autoriteiten wordt gezocht wegens zijn banden met de Gülen-beweging.

9 november: Een rechtbank in Aydın besloot de toegang tot het sociale media platform Tumblr te blokkeren.

10 november: Een rechtbank veroordeelt voormalig HDP-parlementslid Sırrı Süreyya Önder tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van vijf maanden wegens belediging van de staat, de regering en de gerechtelijke autoriteiten.

10 november: Een gevangenis in Diyarbakır blokkeert verschillende namen die door de gevangen journalisten Serdar Altan, Mehmet Ali Ertaş, Ömer Çelik, Zeynel Abidin Bulut en Mazlum Güler als bezoekers zijn opgegeven omdat ze "ongewenst" zouden zijn.

10 november: Een rechtbank in Ankara veroordeelt oppositieparlementslid Engin Özkoç tot het betalen van een schadevergoeding aan de president vanwege een toespraak die hij heeft gehouden.

10 november: Het Expression Interrupted Project meldt dat van juli tot september in totaal 73 journalisten in 51 rechtszaken in Turkije voor de rechter zijn verschenen,

terwijl het aantal journalisten in de gevangenis in dezelfde periode van 67 naar 68 is gestegen.

10 november: Een rechtbank in Istanbul besloot de toegang tot een column en nieuwsberichten te blokkeren over beschuldigingen dat een rechter die het proces tegen de burgemeester in Istanbul voorzat, de opdracht had gekregen hem uit de politiek te verbannen.

11 november: Aanklagers eisten een gevangenisstraf van ten minste 15 maanden voor Ekrem İmamoğlu, de burgemeester van de oppositie in Istanbul die terechtstaat omdat hij verkiezingsfunctionarissen zou hebben beledigd in opmerkingen die hij in 2019 maakte. De geëiste gevangenisstraf zou İmamoğlu verbannen uit de politiek.

11 november: Een rechtbank in Istanbul heeft besloten de toegang tot een nieuwsbericht over beschuldigingen van plagiaat en corruptie tegen academicus Murat Önder te blokkeren.

11 november: Een rechtbank in Istanbul besloot de toegang tot een nieuwsbericht over beschuldigingen van plagiaat tegen academicus Gürkan Selçuk Kumbaroğlu te blokkeren.

13 november: Het directoraat-generaal Veiligheid (EGM) kondigt een onderzoek aan naar 25 personen naar aanleiding van berichten op sociale media over een bomaanslag in Istanbul.

13 november: De Hoge Raad voor Radio en Televisie (RTÜK), de omroepregulator, legde een algemeen uitzendverbod op naar aanleiding van een bomaanslag in Istanbul waarbij ten minste zes mensen om het leven kwamen. De informatie- en communicatietechnologieën (BTK), de nationale regelgevende en inspecterende instantie voor telecommunicatie, beperkte de bandbreedte van de sociale-mediaplatforms Twitter, Instagram, YouTube en Facebook aanzienlijk na het dodelijke incident.

ONAFHANKELIJKHEID VAN DE RECHTERLIJKE MACHT EN RECHTSSTAAT

7 november: Een columnist onthulde dat Hüseyin Zengin, een rechter die eerder een proces tegen de burgemeester van İstanbul, Ekrem İmamoğlu, voorzat, het advies kreeg om hem meer dan twee jaar op te sluiten en hem uit de politiek te verbannen. İmamoğlu

staat terecht omdat hij in 2019 verkiezingsfunctionarissen zou hebben beledigd. Zengin werd door een presidentieel decreet in juni overgeplaatst naar een andere rechtbank. De columnist beweerde dat de overplaatsing kwam nadat de rechter aan enkele van zijn collega's zijn voornemen bekendmaakte om İmamoğlu een mildere straf te geven. Op 11 november eisten de aanklagers die verantwoordelijk zijn voor het onderzoek een gevangenisstraf van ten minste 15 maanden, waardoor İmamoğlu uit de politiek zou worden verbannen.

11 november: Een rechtbank in Istanbul veroordeelde 19 advocaten tot in totaal 146 jaar gevangenisstraf op beschuldiging van terrorisme.

13 november: Een advocaat genaamd Jiyan Tosun werd het doelwit van sommige sociale media gebruikers na een dodelijke explosie in Istanbul. Na het ontvangen van doodsb bedreigingen bracht Tosun de nacht door in een gerechtsgebouw in Istanbul omdat ze vreesde voor haar veiligheid.

KOERDISCHE MINDERHEID

8 november: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) veroordeelt Turkije voor de voorlopige hechtenis van 13 voormalige HDP-parlementsleden en beveelt de vrijlating van twee van hen die nog steeds in de gevangenis zitten.

10 november: Een rechtbank veroordeelde voormalig HDP-parlementslid Sırrı Süreyya Önder tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van vijf maanden wegens belediging van de staat, de regering en de gerechtelijke autoriteiten.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

7 november: De bewakers in een gevangenis in İzmir namen persoonlijke bezittingen van twee gevangenen in beslag.

9 november: Een gevangenis in Kocaeli weigerde ziekenhuisverwijzingen aan gevangenen die weigerden te worden gefouilleerd door soldaten, naast hun fouillering door gevangenisbewakers. Uit rapporten bleek dat een gevangene genaamd Eylem Baş al een maand geen behandeling meer krijgt en dat zij aanzienlijk gewicht heeft verloren.

11 november: Gevangenen in een vrouwengevangenis in Mersin kregen naar verluidt onvoldoende warm water.

VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

7 november: Een Afghaanse migrant in Istanbul werd fysiek aangevallen door drie personen.

10 november: Vijf Afghaanse onderdanen werden doodgestoken aangetroffen in een huis in Ankara. Lokale rechtengroeperingen vermoedden dat het om een haatmisdrijf ging.

10 november: Turkse burgers dienden in augustus in totaal 4.600 asielaanvragen in bij de EU+, het hoogste maandelijkse aantal sinds 2014, volgens gegevens van het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA).

FOLTERING EN MISHANDELING

7 november: De bewakers in een gevangenis in İzmir hebben de gevangenen Tuğçenur Özbay en Güzin Tolga fysiek mishandeld.

7 november: De bewakers van een gevangenis in Kayseri hebben gevangene Süreyya Erge fysiek en verbaal mishandeld.

7 november: De bewakers in een gevangenis in Ankara fouilleerden Ferda Öztürk, een familielid van een gevangene, en haar twee kinderen van 15 en 10 jaar.

9 november: De bewakers van een gevangenis in Kahramanmaraş mishandelden de gevangenen Ahmet Bilge, Rahim Durukan en Ahmet İsmail.

10 november: Een gevangenis in Diyarbakır blokkeerde verschillende namen die als bezoekers waren opgegeven door de gevangen journalisten Serdar Altan, Mehmet Ali Ertaş, Ömer Çelik, Zeynel Abidin Bulut en Mazlum Güler omdat ze "ongewenst" zouden zijn.

TRANSNATIONALE REPRESSIE

7 november: Human Rights Watch (HRW) beschuldigde Turkije van het verstoren van de watertoevoer naar Syrië en het verergeren van een acute watercrisis die vermoedelijk heeft geleid tot een dodelijke cholera-uitbraak in de regio.

8 november: President Recep Tayyip Erdoğan eist in een persconferentie met de Zweedse premier de

uitlevering van de verbannen journalist Bülent Keneş, waarbij hij hem "terrorist" noemt. Turkije eist de uitlevering van een aantal dissidenten uit Zweden en Finland in ruil voor het opheffen van zijn bezwaar tegen het NAVO-lidmaatschap van de Noordse landen.

10 november: Een Duitse rechtbank legt een voorwaardelijke gevangenisstraf van negen maanden op aan een taxichauffeur, geïdentificeerd als Aziz A., voor het bespioneren van Turkse dissidenten in Duitsland voor de Turkse inlichtingendienst.

12 november: Een rapport van het Turkse staatspersbureau bevestigt de ontvoering en uitlevering van Uğur Demirok, een Turkse zakenman die op 6 september in Azerbeidzjan werd vermist.